

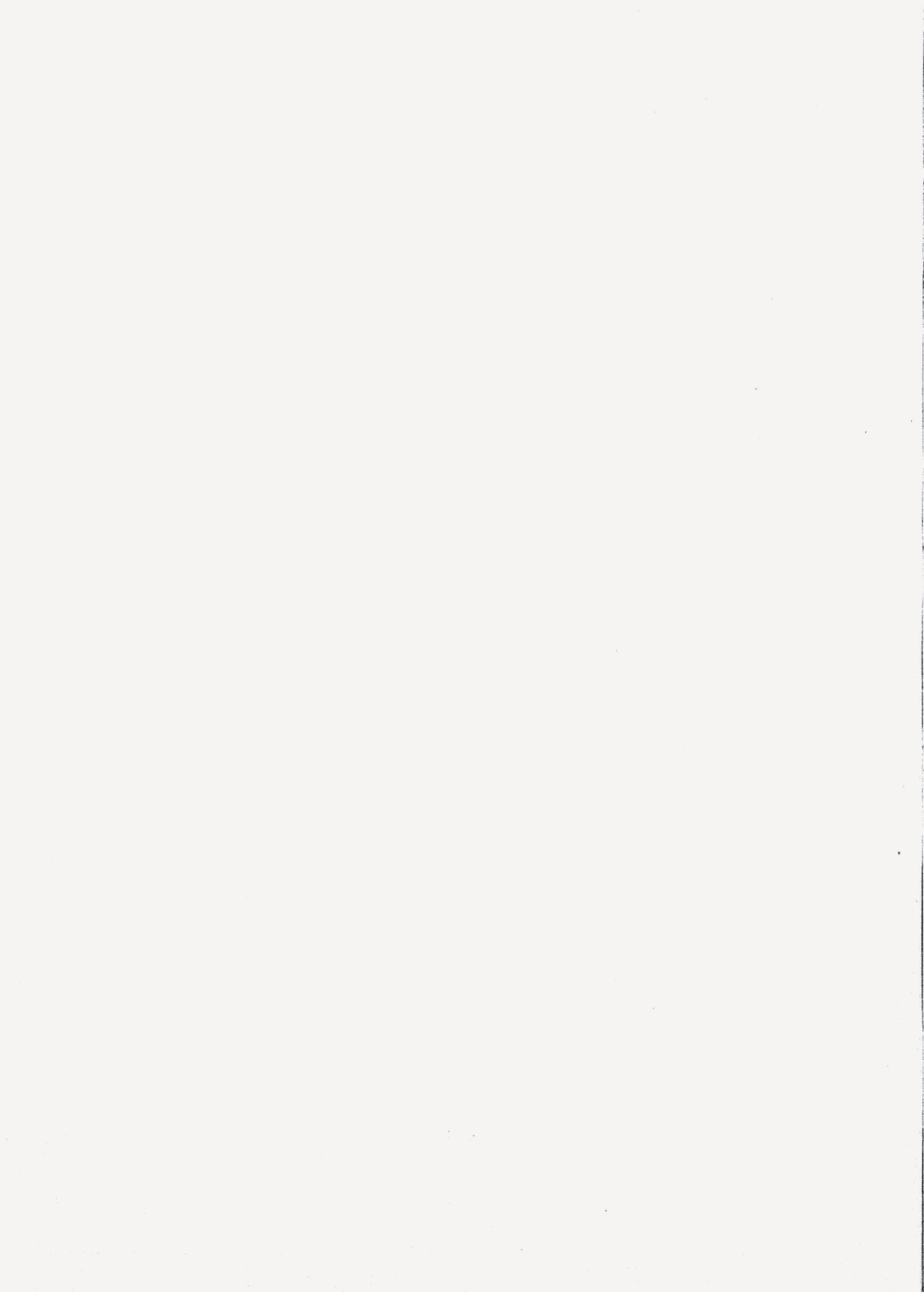
P A M Ě T N Í

K N I H A

O B C E

B Ř E H Y





Kronika obce Břehů.

Tato pamětní kniha čítá 390 stran.

Ve Břehách dne 1. ledna 1940.

Zeměpisník Václav
ilustrace a návrhy



Václav Zeman
starosta obce.

1.

..... aby každý dle možnosti se zasa-
zoval v zvelevení, bychom jednou těm, kteří
po nás přijdou, mohli odházeti kus hotové
a dobře provedené práce.

Franz. Pejzl,
ve valné hromadě Šampelického

21. / XI. 1909.

2.

Kronika tato byla založena dle
usnesení obecního zastupitelstva d. r. 1936.
Jako členové letopisecké komise
zvoleni :

František Moravec, rolník a sta-
rosta obce, čp. 27,

Jan Honýna, rolník, čp. 16

Josef Bryšťufek, rolník na odpo-
činku, čp. 9. -

Kronikářem zvolen :

František Šejvl, rolník, čp. 24.

Zápisů do pamětní knihy provádí
Bohumil Štraus, úředník fy Š 20,

čp. 126.

František Šejvl, kronikář obce, ukončil dobrovolně svůj
život dne 2. března 1937.

+ Fr. Šejvla

2. 3. 1937.

Do této pamětní knihy činil zápisy
po stranu 13.

Edl. Dlouhý, kronikář obce. Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 21. prosince 1938 byl obecním kronikářem zvolen František Dlouhý, učiteli učitel ve Týrově. Zápisný začal dne 1. ledna 1940.

Jmenovaný kronikář narodil se dne 23. října 1894 ve Kdechovicích. Obecnou školu navštěvoval tamže, měšťanskou v Čeloučích, učitelský ústav v Klučném Hore. Za světové války byl zraněn a se ztrátou levého oka vrátil se jako válečný invalida k učitelskému povolání.

Učinoval na obecních školách v Klučném Hore, Popovic, Čardubicích, Tivanicích a Hoděšovicích. Ve Týrově je ustanoven od 1. července 1931. —

„ Při psaní této pamětní knihy nemám jiného přání, než aby občané naší starobylé obce čerpali ze zápisné viny, učebny a síly v klidnější, šťastnější a bezpečnější život, v rozkvět obce a věčné tvorbě našeho národa. —

Letopisecká komise. Ve schůzi obecního zastupitelstva, konané dne 21. března 1940, zvoleni do letopisecké komise:

Václav Keman, rolník a starosta obce k číslu 26,
Josef Michalec, rolník k číslu 1,
Jan Sloupyň, rolník k číslu 16. —

Popis obce.

Obec *Překy* (původně *Přek*, Rokoka
dle polohy) leží na pravém břehu řeky *Labe* ve obce.
středě východních Čech. Obec protíná státní sil-
nice *Hutná Hora - Pardubice*, která křížuje ve Silnice
středě obce okresní silnici do *Žemína* a *Želá-
druv*, či *Dopřeče*, *Záruvic* a *Čblovce*. U mostu
Labského odbočuje *Břežským* katastrem okresní
silnice do *Loberic*.

Nadmořská výška obce je ²¹² ~~as 100~~ m. Výška obce
Vzdálenost od *Prahy* na východ měří *as 100 km*, do *Pardubic* na západ *as 20 km*. nad mořem.

U obce *Překy* náleží osada *Čyrov* a samota *Čtráček*. *Překy* leží v *polabské* rovině a v celém katastru není žádných větších vyvýšenin ani dolin. Terain na severu obce je poněkud vyvýšen, půda písčité naplaviny. U jihu, směrem k řece *Labi*, půda hlinitá. Čyrov.

Katastr obce v roce 1654 měřil 622 strychy, nyní, Rokoka
v r. 1936, měří 1131 ha 90 a 21 m². Z této výměry náleží katastru.
velkostatků 605 ha 39 a 66 m².

První známý počet obyvatelstva obce z roku 1801 Počet
činil 255, v r. 1840 bylo 264 obyvatel, v roce 1910 pak obyvatelů.

Náboženská
obyv.

370, v r. 1921 508 obyvatel a při posledním sčítání
v roce 1930 již 545 obyvatel. Z toho bylo 473
katolíků, 62a vyznačí 29, náboženství česko-
slovenského 20, wangeliků 13, řeckých katolí-
ků 3 a pravoslavných 1.

Po skončení světové války bylo v obci 72
popisná čísla. Nyní je počet již dvojnásobný -

Látka
k zápisům.

Látka k zápisům v této knize čerpána
jednak ze starých knih obecních, pozemko-
vých, z knihy „Dějiny města Přelouče“, z kni-
hy „Dějiny města Pardubic“, z paměti star-
ších obyvatelů a konečně dle časové činnosti
v obci. -

Archiv obecního úřadu, obecní školy ve Týřově,
sborník „Krajem Čerušýmův“ roč. I - XV.

F. K. Rosilek: „Pardubicko, Čeloměsko a Holičko“,
revisní správa okresního úřadu z roku 1939,
výpis z urbánu pardubického panství od Mu-
zejního spolku v Pardubicích (prováděl lemní rada
ve v. ing. Fr. Štyhlík), deník bývalého starosty
obce Jos. Tojlička z čísla 20., kmenové potravinové
listy z r. 1939, listinný materiál a paměti
některých občanů.

V pravěku byla zdejší krajina podle úsudku geologů uprostřed zátoky t. z. krídlového moře, jež zaplavovalo velkou část severovýchodních Čech, pokrývajíc je vrstvami opukovými a pískovcovými. Po ustoupení tohoto moře z Čech zůstala naše vlast většinou na suchu. O době hlavního zalednění vyvolal pohyb půdy soustavu vodní sítě, která se stala předchůdcem dnešních poměrů vodopisných.

Nynější tok Labe je však původu mladšího. O úvalu, ve kterém leží nyní Spřeky (mimo jiné) vzniklo velké jezero, které během let odteklo asi směrem nynějšího říčíště Labského.

Po odtočení jezera počal se v polabí zeleňati dub, pak lípa. Vále tu byly z listnatých buků, bříza, habr, klen, osika, olše a pod. Později teprve objevily se borovice a jedle. Patrně převládá plocha země byla pokryta pralesem. (Vějíř města Přelouče)

Ještě v patnáctém století zbyly na severozápadní straně pardubská obšírná břeviny a osičiny neratovické, vedle lesů habrových a bukových i lesové sopřetí v souvisu s lesnatou skupinou pozdějšího Ševínova a s lesem u straně osady Spřeku

Krajina
v pravěku.

při Labi. © lesích při Břehu u Přelouče nalezen
zahr. list kláštera Opatovického (Výiny místa Pardubic)

Prájina bývala bohatou vodou a zvěří.

Z některých nálezů je patrné, že v lesích a na past-
vinách žili mohutní mamuti, nosorožci a jeleni. Z
těch dob pochází dolní čelist a roh obrovského
jelena nalezené při melioraci pozemků u Břehu
dne 8. září 1907 (nyní v přeloučském muzeu). Roku
1899 nalezené zbytky kostry mamuti ve šlechtických
tvorech u Hradce Břálové, rohu 1900 nalezena kos-
tra nosorožce v Blatě u Medlusic. Roku 1912 při
regulaci Labe nalezeny též zbytky mamuti kostry.

Počátky
obce.

Počátky obce Břehy možno stavovati v IX či
X století. © XI století obec byla ještě s jinými daro-
vána knížetem Otatislavem II. založenému klášteru
opatovickému. Stalo se tak patrně při korunovaci
Otatislava (15. 6. 1085) za krále. Obec sama vznikla
patrně již mnohem dříve. (Výiny místa Přelouče)

Obec majetkem
kláštera Opa-
tovického.

„Ze vzdálenějších míst na západě již v jede-
náctém století známa jsou sídla Šoperče, Mokošín,
Břeh a Přelouč.“ (Výiny místa Pardubic)

Listina

n. n. 1343.

Co do povinností poddanských zachovala
se z dob klášterních jediná listina, je z roku 1343.
Je to listina opata Hroznaty, kterou osvobozuje pod-
dané z Lohenic od některých dávek. Vše této listi-
ny: „Potřební naši Loheničtí jsou povinni každé-
ho roku ke klášteru našemu podle práva, obyva-

telimz ve vsi Spřebky na časy budoucí vy darého,
plat odváděti. Dále pak všeliké nám povise
platiti mají polovicně, totiž: Když obyvatelé z
Spřebky budou dávatí po jednom zlatém, tedy z
Lokovic po půl zlatém.'

Z listiny té je dále patrná, že podání na
opatovicku platili úrok a sv. Jiří a sv. Hlavu,
odváděli darů královskou, čili darů míru, odváděli
klášteru benádky, kuřata, maso, vejce, byli
povise strojiti pro opata neb jeho úředníka při
konání ročních soudů a obnouvání konšelů a
robotovati při opravách dvorů, mlýnů a pod.

Po zrušení kláštera opatovického zapsal
císař Šigmund dne 21. září 1436 Spřebky ještě s
jinými obcemi Diviši Šorňkovi z Miletska o
4.500 kopách grošů pražských za jeho proti Tá-
borům a vojsku širotků. O roce 1434 prohlášen
jest od Prahan a Jednoty parské nejvyšším hejt-
manem. Po vítězství u Lipan, 30. května, povýšen
byl na purkrabí hradu pražského a jak výše
uvedeno odměněn. Panství měl Diviš Šorňk držeti
do té chvíle, až by mu král neb osoba starove-
ná dala čtvrt léta napřed věděti a sumu zástavní
paložila.

Po smrti Divíše Šorňka z Miletska, 8. led-
na 1438, rozdělili si statky členové rodiny. Zboží pře-
loučské s dvěma mlýny na Labi a všemi příslušenostmi

Obec majetkem
Divíše Šorňka
z Miletska.

Jelčich
x Milešínka.

obdržel Bratr Divišův Jetrčů, který zemřel roku 1456. Z dob vlády Jetrčovy sliši uvěsti mor, kterým Čechy i země okolní byly postřženy. Trval od počátku června 1439 do konce listopadu t.r. Podle odhadu letopiscova stál Čechy přes padesát tisíc životů. (Výjiny města Přelouč)

Jiří
x Poděbrad.

Po smrti Jetrčově ujal Přelouč s příslušerstvím správce zemský Jiří z Poděbrad, jenžž dá na 27.4.1452 sněmem mor, spravovati všeliké důchody komorní. Jž tímto počtáno i zboží bývalého kláštera opatovického, kterýž protědár za Brá-
louský. Od roku 1456-1463, dva roky jako správce zemský a pět let jako král, spravoval Jiří městečko Přelouč s příslušnými vesnicemi a pozemky.

© roce 1463 zapsal Jiří Poděbradský Přelouč s příslušerstvím svému komorníku Jurkbertovi Jžomare-
tovi ze Žirounice. © čase jeho vlády ustavila se na přeloučsku Jednota českých bratrů. © od počátku knu-
ti náboženského bylo mnoho lidí konlivých, kteří nevidouce nikde dokonalé nápravy života křesťan-
ského, šli u včích víry svou cestou.

Jednota
česko-
bratrská.

Jurkrab Jžomareť odevzdal se svolně králouským právo své na Přelouč s jmenovanými dědinami vladykovi Mandelíkovi z Čhrastu. © té době bylo městečko s okolím odáno králi Jiřímu -
Nábožensky bylo v táboře kalíšníků. Proto asi utr-
pělo velikou pohromu ve válce, kterou roku 1469 pod-

nikl proti Jirímu uherský brácl Matyáš.

Po skončení války vyšlo zboží přeloučské z rukou Mandelka z Černastu, který té doby zemřel. Jirál Jirí Poděbradský zboží přeloučského nikomu nezapisoval, nýbrž spojil je se zbožím květiborským, roku 1464 Soběslavovi z Milevska odebraným. Jirí však sám nechtěl již tentokrátě hospodariti na tom právu. Proto převedl je 5. dubna 1465 na syny své Viktorina, Jindřicha a Hynka, knížata Nynstberské a na Štěpa z Jhurštátu.

Jirál Jirí Poděbradský zemřel dne 22. března 1471. Mlouví moc výkonná uložena do rukou jeho syna, knížete Jindřicha, jenz byl strážcem kornu ry. Dne 27. května 1471 zvolen v Jhutné Hoře králem českým Ladislav, prvorozený syn polského krále Jřazimíra. Na králova příjzdu a korunování vyblážen kníže Jindřich z vůle vši země opět za nejvyššího hejtmana království českého. Dne 9. března 1472 vsli se synové královi Štěpa, Viktorin, Jindřich a Hynk na sídle prastar svých v Poděbradech a rozdělili se mezi o vojnu pozůstatost otcovu. Kníže Jindřich obdržel za splátku peněžitou ostatním dediciím mimo knížectví minsterberské s hradem Frankensteinem, hrabství Jřladské hrady Homoli a Náchod se zbožím Osnburským a Skalickým, hrady Štverčickou kornu a příslušný k ní statek zrušených klášterů opatovického a sezemského.

Kníže jindřich.

Isa již několik let v držení zboží Kunětického, pojistil si teprve držení jeho. Brál Vladislav potvrdil mu 13. listopadu 1477 i synům jeho, které má nebo mítí bude" všechny zápisy na panství jmenované.

Kníže Jindřich, nyní pán na Přelouči a Kunětické hoře sídlil většinou v Kládsku a ve dvíř královských, maje svého maršálka, kanceláře a komonstvo rozličné. Následek toho byl, že pro větší sílu zastavoval různé části svých panství. Nejprve zastavil dvír v Přelouči Petrovi z Rozdávovic.

Nimě Přelouč zastavil kníže Jindřich ze zdejšího vikolli podle cedule z r. 1490 Břeňu s Lohenicemi Mikulášem Holohlavskému v 539 zlatých uherských; později držel ty vsi Jindřich Veliký Velikoveský.

Smlouvou po třech kráľích, t. j. 8. srpna 1491 v monašském městě Zlatě učiněnou, prodal kníže Jindřich Kunětickou horu a zboží, k tomu přičítající, šetrnému pánu Vilému z Pernšteina za 3.000 kop gr. českých. Vilém projevil úmysl vyplátni všeho zboží zastavené.

Jakmile byla panství Kunětické hoře a Pardubic ucelena, přikročil Vilém k základu rozdělení hospodářství rybnického.

Mnohé rybníky již klášterníci založili. K svedení nepotřebných vod a odstranění kazaronůních záplav, jakož i k napájení rybníků, kázal

Vilém
z Pernšteina.

Hospodářství
Viléma z Pern-
šteina.

Oilém roku 1513 vystavěti z Labe u Opatovic, nade vsí naproti Roudnici, velikou stoku, která ovdá dí vodu Labskou Opatovicemi, Ğeperkou, Podúšány k Zádávicím, vcházi do dávo no ovúšleného rybníku Oplatila, do lesu bokdanečských a plouá se od Vyřova téměř souběžně s Labem, do něhož se vlévá pod Semínem po celkovém toku 25,7 km dlouhém a průměrem 8 m širokém. Na Opatovické stoce založena 32 mlýnská stázení.

Opatovický
kanál.

Staré mlýny z doby té „Vyřovský“ a „Semínský“ v nové úpravě dosud trvají. Mandl opatovický je velkolepou ukázkou vodního stavitelství v Ğechách před čtyřmi sty lety.

Mlýn
ve Týrově.

Mezi čelnými rybníky, které Opatovický kanál napájel, je uváděn v urbáři z r. 1651 i rybník „Nadymač černý“. Nasarovalo se do něj 150, pondějí 200 kop kapuí.

Rybníky.

V 16. století byly na pardubickém panství 253 rybníky, v uvedeném urbáři vypočítává se jich osazených ještě 235.

Vilém z Pernštýna změnil stavbami rybníčními tvářnost našeho kraje.

Vedle těchto prací byl rovinným hospodářem na svých panstvích ve všech oborech.

Pardubice, zničeny požárem v roce 1507,

xvelebil, přestavěl kámenk a obydlí na Kunětické hoře.

Koupi a vyplácením některých obcí i celých panství se kástar vytvořil zboží, jakého co do velikosti nebylo druhého v Čechách.

Urbáře
panství.

Velim a Bernštyna dal po roce 1494 zpracovati soupis poddaných ve všech obcích svého panství. Bylo soupisy všeho k panství příslušného zboží, to jest měst, vesnic, lidí osedlých, vlastníků domů, s předpisy všech povinných dávek na penězích, naturalních, i povinností roboty jsou sestavovány podle rychet.

Příčleněno je i vlastnictví panské, „dvorové“, „lesové“, „rybníci“, „mlýnské“ a j.

Bylo soupisy jmenují se Urbáře - a jsou prvními soupisy obyvatelstva pardubického panství k konce 15. a počátku 16. století.

Nejstarší pardubický urbář k r. 1494 a druhý k roku asi 1515 jsou v Národním muzeu v Praze. O Velim, as k roku 1536, nevíme. Další, k roku 1563, 1588, 1617,

a 1651 jsou uloženy v Městském muzeu pardubickém.

Poradí usedlosti v těchto čtyřech posledních je stále totéž. Který grunt je na pr. napsán na místě třetím v urbáři jednom, je na témž třetím místě ve všech urbářích ostatních.

Podle urbáře z roku 1515 byli ve Břehách tyto usedlíci:

(jména první jsou vlastníci usedlosti v roce 1515, první jména v návrkách jsou poznámky pro další urbář z r. 1536, druhá pro rok 1563, třetí 1588.)

Břehy.

"Tu platí ovrak peněžitý na české groše.
"Pěš dávají slepice.

Usedlíci
ve Břehách
roku 1515.

Malouš (Janík Novosad, Jan Bilej) - 1 čtvrt lánu,

Kačer (Mach Kačer) - 3 1/2 čtvrti,

Kuba Hylan (Petr Gláma) - 1/2 lánu, louka,

Jiří Gláma (Jan Janěbáček) - 2 1/2 čtvrti,

kus louky,

Jiráček (Mach Žitín, Janík Krejník) -

1 1/2 lánu, 1/2 čtvrti,

Vávra (Jan Vávra, Havel Hylan) - kus roli,

Podrobný popis je uveden v lánech.
Lán činil asi 60 korců, čtvrt lánu = 15 korců,
prut = 5 korců; jisto v těch dobách je as korec.

Most přes Labe, na kterého usedlíci
na Břehu odváděli tilémovské Pernštýnské
ročně 8 grošů oúroku, byl sbudován ze
dřeva kolem roku 1.500 na místě dřívěj-
šího púvodu. (1530)

Most
přes Labe.

Podmínost platit k tohoto mostu vložená
do urbáře obcím: Čeloučci, Břehům, Lohy-
nicům, Mělcům, Lopčům a mlynářům ze Žara-
vic.

Některé zápisny k perňštýnským
urbářům v naší obci.

Lesy
u Týrova
n. 1494.

"Těchto lesův hájí hájní k Lopčům a
k Břehům. Lesové sopuči, ti jsou sve-
deni (= kúšeni), neb rybník v nich udě-
lán; netě lesův Břeských okolo Týrova
pod Madymači - těch je drahně smaj-
ceno (= vymýceno) a ještě se smajtili musí
časem zimním - těch se můž prodati za
3 kopny grošů - rok k roku rovnaje."

Náhrada
za škody,
způsobené
kal. rybníka
roku 1502.

" L. 1502 oddáváno jest Břežským sí-
sedom za jich škody, které rybníkem
učiněny sů - a skrze Lhotského Pavla-
měřiče, jednomu každému z nich od-
měřeno jest :

Jeronymovi - oddáno mu v panském
lese kus pod hrází Břežským, tímž od-
jal rybníkem Seminským $3\frac{1}{2}$ provance
(provance délková = 42 lokle) -

oddáno za to v témž místě tolikých
Novákovi, Trabcovi, Křemářovi, Janovi
Borovcovi, Jindřichovi - též v Břežech,
Koklanovi. " -

Koupe pole
roku 1506.

Rok 1506. Břežy ves ...

" item těmi čtvery hony pole,
které jsů od Prušana kúpeny,
tímto lidem jest oddáno a srakeno
jest ouroku 3 groše každému z nich
z toho: Trabcovi, Halamovi, Polákovi,
Kačerovi, Křemářovi, Távovi, Kubovi
Koklanovi, Polákovi, Borovcovi. " -

V době Viléma a Pernštýna byl ve Břehách mlýn. Byl majetkem pardubického panství. Kde tento mlýn stál, není známo.

Mlýn
ve Břehách
r. 1494.

V urbáři z roku 1494 je o mlýně ve Břehách záznam:

"Mlýn Břehský. Ten jest obrácen ku pořítku pána JMti. Ten se jest majal na 6 kop do roka, o n. jiu' platí 3 kopy, o n. Hable též 3 kopy.

Ten se zase majal Ješkovi, jakvi toho cedule řekaná s ním jest - i má platiti každého ovoku 2 1/2 kopy grošů."

Dne 5. prosince roku 1507 prodali úředníci Viléma a Pernštýna - hejtman Jan Barošovský a Labouně a Hynek a Hermanina - mlýn ve Břehách mlýnáři Simonovi.

Smlouva
o prodeji
mlýna
ve Břehách
r. 1507.

V urbáři o tom čteme:

"Simon přijal ten mlýn pod plat 6 kop grošů - - - a Simon ten mlýn bude moci prodati, profrajmarčiti, a učiniti jako s svým vlastním. Úpravy nese on sám. Kdyby se mlýn rovil, má sobě jiný vy-

vystavěti, kamenný, železný a kůlna na své peníze opatřiti; než pan JMt má jemu každý rok jeden provazec dřev dávatí ku palivu.

U pádu ohně dá pan dříví, mlynář práci.

Na splnění těchto podmínek se podepsali rukojmí:

Jiřík, rychtář, a Jiřík Borovec ze Břehů, Kuba Herman, Calatka, Jiří Bláhiv a Rejny z Lohynic, Bartoň Kahluša a Martin Hloušek z Přelovic, z Hlavčiny Mach.

Kdyby z těch sručených rukojmí někdo umřel, tedy zůstali rukojmí mají jiné rukojmí dostaviti místo zemřelých, pokud by se úředníkem zdálo."

Mlýn ve Břehách byl zrušen, po roce 1573 není již o něm zpráv. —

U lesích kolem Břehů je ještě v Břehů. v urbáři kapsáno:

„Hajní z Přelouče a Živanic hájí les
 Luchnici nad živanickým rybníkem.
 V tom lese jest bor křesovaný; jěto se
 nehodí k stavění a leží od živanického
 stavu až do Přehské cesty, ten jest nů-
 staven na tarasy k rybníkům Lopřec-
 skému, živanickému, k Rohyuskému
 a k rybníku Nadymači.“

Vilém z Pernštýna, dosáhnuv 70. rok své-
 ho věku, pomýšlel na rozdělení svého obrov-
 ského majetku mezi své syny Jana a Voj-
 těcha.

Kemřel na námku v Pardubicích na jaře
 roku 1521. Týžnam Viléma z Pernštýna vy-
 stihl dějepisec František Palacký slovy:

„Bylť Vilém z Pernštýna muž, jemuž
 rovného hledali bychom nadarmo v ději-
 nách českých a snad i u jiných drahně
 národův. Co včelník a hrdina náležel
 ještě středověku, co velký spolek průmyslník
 již věku novému, co včelná hlava i ušlechti-

+ Viléma
 z Pernštýna
 r. 1521.

lý charakter všem věkům a člověčenstvu."

Kojtěch
z Pernštýna. Co Vilému z Pernštýna podědil pardubické
panství jeho syn Kojtěch, který pro zabezpečení
převzatých statků vyřádal si od mladého
krále Ludvíka obnovení všech mandátů
krále Vladislava, což se stalo r. 1525.

Co osudné bitvě v Uhrách u Moháče, jíž
se boje proti Turkům zúčastnila i četa
z Pardubic a v níž nešťastný král Ludvík
zahynul, konali příslušní činitelé na kámenku
v Pardubicích porady o osobě příštího krále.

V úvahu přicházela i osoba Kojtěcha
z Pernštýna. I kandidatury sice sešlo, avšak
při volbě Ferdinanda I. roku 1526 byl
Kojtěch z Pernštýna činitelem nejvlivnějším.

+ Kojtěcha
z Pernštýna
r. 1534.

Kojtěch z Pernštýna zemřel bez muž-
ského potomka roku 1534 v Praze a po-
chován jest v Pardubicích v hrobce arcidě-
kánského chrámu.

Co jeho pohřbu usadil se v Pardubi-
cích jeho bratr a dědic Jan, spojiv tak
v jedné rukou zase rozsáhlé zboží

olcovské, rozšířiv je ještě o panství kladské.

Pro obrovský majetek, který vlastnil, nazýván byl „Bohatý“.

Měl i právo kámiti - a skutečně také kámit vlastní peníze - pennišynské mince.

Na žana z Pennišyna rozkládala se v sousedství Břehů, na jih od obce, asi v místech dnešního cukrovany, již od 13. století veska o šesti rolnických usedlostech, zvaná Lhotka, nebo Malá Lhotka.

Osada
Lhotka.

Je určeno činila suma jejího ovroku dva krát do roka 58 grošů, kenne roboty 14 dní, vorní roboty 21 dní, suma slepic: 7.

Obyvatelé této vesky se roku 1547 usnesli, že své živnosti prodají a jinam se přestěhují. Rozhodli se tak učiniti asi jako příslušníci jednoty bratrské z důvodů náboženských, neboť žan z Pennišyna kákal podle nařízení císaře Ferdinanda jednovu na svých panstvích.

První se ve Lhotce vyprodal rolník Bahenec, po něm následovali: Pruša,

Kuba Bělach, Brožík, Matěj a Šamšola.
Pozemky odkoupila Čelouč. Hospodářské
budovy byly zbořeny a pozemky staly
se majetkem městečka.

Ke koupi musila dát vrchnost svolení, městečko převzalo na sebe i povinnosti
dřívějších majitelů osady Lhotky.

Osada zmizela navždy, ale dodnes tu
stala po ní památka: pozemky v katastru
naší obce, rozkládající se směrem k Labi,
nazývají se „ve Lhotkách“.

Upadek rodu Pernštýmů. Jan z Pernštýna tak obsáhlého pan-
ství neudržel. Spalným hospodařením,
nákladnými stavbami v Pardubicích
a na Kunětické hoře dostával se do fi-
nanční tísně. Bylo obtížné se stupňovaly,
takže byl nucen některé statky odpro-
dávat a kbylé kadluřovat.

Posledně je zatížil dluhem 350.000 so-
larů.

+ Jan a Jan z Pernštýna zemřel roku 1548.
z Pernštýna. Je kávní nesmílného rozdělilo se per-

štyrské zboží mezi tři syny: Jaroslava, Traslava a Tojlecha.

Pardubické panství připadlo kromě jiných statků nejstaršímu - Jaroslav a Pernštýna.
Jaroslavovi.

Ono město hospodařil na mlýně u Týrově mlýnář Martin (1548-1558), po něm mlýnářovi sídci.

Jaroslav a Pernštýna, od mládeži vyklýp přerpychu, pokračoval v nadluhování panství, a tak se vrůstem dluhů hasla i sláva mocného kdysi rodu Pernštýnů na Pardubicku.

Dluhů přibývalo časem tolik, že úroky z nich převyšovaly výnos panství.

Tento trvale neudržitelný stav nutil Jaroslava nahývat se myšlenkou prodeje zboží, což se kdysi přihlásil i vážený kupec, císař Ferdinand, který je chtěl koupiti pro svého syna, arciknížete Maximiliana. Co dlouhém jednání s věřiteli a obličích, které měl i císař s opatřením tak značné sumy, přepustili věřitelé arciknížeti panství dne 11. března 1560. Kupní
Prodej panství
r. 1560.

cena činila 400.000 kop míšenských.

Maximilian Sňohovou smlouvou získal Maximilian
1564-1576. Cardubice se kámkem, řadou dvorů, mlý-
nů, obcí, mezi nimiž byla i Čelouč,
Břehy a obce okolní.

Prodejem panství spečelěn pád slav-
ného rodu Pernštýmův v našem kraji.

Typis K této době kamenná váma o naší
x gumlovní obci:

knihy x v.

Typis

1564.

x knihy l. xv. purgkrechtní, to jest
gumlovní o prodeji v roce 1564 a le-
tech dalších. - B 43, Rey 8.

Břehy.

Jan Cardubskéj, pojedněj, prodal sta-
tek sirotkův Macha Kackierka v těch
městech a právech, jakž od starodávna
jest, Petru Klubačovi - jmenovitě za
240 kop míšenských.

Na tu sumu zavdali má hned 20
kop, ostatku sumy placení počne o sou-
dě 1565 po 5 kopách do vyplnění.

9 púdačky lémilo: klisny dělné 4, krávy
dojny 4, volčab dvoulehých 2, svine ple-
menná 1, prasat 3, husy i s houserem 3,
hřebice dvoulehý 2, stepice s kokoulem 11,
vův kovaný s lišněmi, řebřinami,
prkny k hnoji, provaz k vovu, řetěz,
kopáč železný k hnoji, pluh s železy,
brány s železnými hřebiky, šle (=oprati) 4,
ukdy kemenný 4, sedlo, korpůice okované,
kolečko bedněný, lopata kovaná, sekera
dřevim sekati, motyka, pila, kosa krá-
vu síci, vidle železné k hnoji 1, a k se-
nu 1, řekačka s koviem, brus ločitej,
řebřík k stavění, větel, voršouf, stůl,
dře.

řbroj talo: plech, peklhaub, mě-
nice, meč, píl háku.

Obili na poli na ovim selého.
řida po 6 korcích, pšenice po 5 korcích
a do stodoly sklizené, jakož je koliv,
řici všeku.

Řukojní na grunt a dobrého hospodáře

i na quintovní peníze rukou společnou
a nerozdílnou slíbili zejména tyto:
Václav Krejčík, rychtář, Adam Hylan,
Jan Jekuba, Jiří Měšík, Václav Kučera,
Martin Cibulka, Jiří Nejedlý, Jiří Doležal,
Wondra Janebáček, Václav Krejčí,
Martin Spánek, Vaněk Krémář, Eliáš
Kahradník, Jindra Žižka a Jan Janebá-
ček, všichni sousedé ze Břehův.

Stalo se na Pardubicích v sobotu
po Třech králich 1564.

„A suma i se kávdavkem na-
depsaným srozkým náleží.“ -

První stránka kronikáře k předcháze-
jícímu nápisu: Ve výpočtu inventáře
je též skupinka „kbroj“:

plech = pancíř na prsa,

pekthaut = kelná přilba,

ručnice = dlouhá jezdecká pistole,

půlháku = puška.

Od třetího 16. století až do roku 1652
uváděla tak zvaná městská hotovost,

kdy každý usedlý byl povinen v pádu poléby a na výrov postavili jednoho muže, brance, pěšáka nebo jedního, ozbrojeného, jezce na vlastním koni. V tomto případě šlo o jezce.

Výbroj si usedlí musili opatřiti sami. - Až v. 1652 byli osedlí v nářeků sněmu odobrojeni, sbraně jim vrchností odebrány a v kámku v Pardubicích uskladněny. Měly se pak vydávati „jen když je na sločince či škůdce kemské jíti.“

Tak bylo v celé kemě, i na Moravě. -

Jiné zápisy v knihy purgkrechtní
o Břehách.

Roku 1565 prodal Vondra Křivín statek Martinu Cibulkovi za 230 kop. -

Téhož roku prodal Jakub Mydlář statek Jakubu Kašákovi za 90 kop. Inventáři statku byla sbroj: peklhant, plech, oštip, šavle, sekerka - výbroj to pro pěšáka.

Výpisy
v knihy
purgkrechl-
ní v. 1565-
1566.

Prodej
mlýna
ve Týrově
r. 1574.

Roku 1566 prodal Martin Cibulka
statek Jakubovi Šilovi za 230 kop - ald. -

Co nastoupení císaře Maxmiliána na
křín starali se konšelé přeloučtí o potvrže-
ní městských privilegií od panů z Pernštý-
na jim udělených a uvažovali o koupi
výrovského mlýna.

Mlýn ve Týrově mělo do té doby mě-
stečko od panství v nájmu a platilo z mě-
ho do panství duchodu 7 kop 1 groš
český - ke stupníku nově přístavěného
třil kopy grošů.

Císař Maxmilián odprodej mlýna
od panství povolil. Ujednání obec pře-
louč podpořoval přeloučský rodák,
místohejtman a od r. 1574 hejtman
na Pardubicích - Martin Přeloučský
z Meralova.

Co zásadním svolení o koupi mlý-
na jednáno o podrobnostech a koupě
uskutečněna „o soudech v Přelouči ve
středě před sv. Režem roku 1574.“

Tého roku „urokený“ pán Martin Čeloučský z Neratova, jeho milosti císaře hejtmán na Cardubicích, prodal mlyn výrovský v těch meších a právech, jakž byl od starodávna v nájmu od sirotků nebžlíka Martina, mlynáře výrovského, purkmistra, koušlím a vsi obci městečka Čelouči za 1.000 kop míšenských.

Na tu sumu kardali mají hned 400 kop a ostatní částky platiti mají, počnouce v soudě v Čelouči roku 1575 (v ránočích) po 30 kopách až do kaplacení. - Pukojně na grunt dobrého hospodáře a na gruntovní peníze rukou společnou a nerozdílnou slíbili lito:

Matěj Šykora, rychtář,
 Václav Horčice, Václav Krejčík, Mikuláš
 Mimra, Jiří Mejdlý, Jakub Bahenec,
 Pavel Tondrák, Távra Jerbera, Martin
 Šásek, Václav Krémář, Adam Janebáček,
 všichni sousedé ze Břehů. "

Litolei po bývalém výrovském mlynáři Martinovi prodali ještě ve čtvrtku před památkou přenesení sv. Václava r. 1575 obci přeloučské kus olšiny a pozemek, který jejich otec od Jakuba Řehůčka z Lohenic k tomu mlýnu přikoupil, za 3 kopy míšenských. —

Zmínka
o mlýnech
na Labi. V našem kraji byly v 16. a 17. století v okruhu asi 3 km celkem 4 mlýny: výrovský, břešský a 2 mlýny na Labi v Čelouci.

Zpráva o mlýnu na levém břehu řeky podává pardubický hejtmán Jiří Adelspach z Damsdorfu dne 9. XI. 1565:

„Mlýn je od špalku plavení (klad pro kutnohorské stříbrné doly) zkášen a polhan.

Bylo mi poučeno, abych 100 kop gr. z důchodů císařských vynaložil, kdyby mlynář stojčech k opravě těchto stavů se přičinil, ja ode mne i od Burjana Svilkovského (= úředníka

v Bohdaněv) nejdnou, ale několikrát upomínán.

Toho všeho on pomínil, a čím dále větší poustku k tomu mlýna učinil - a není s to, jsa člověk kadukčný, kdybych mu peníze dal a věřitelé jeho o tom svědčili, byl by snad jiné dluhy jimi splatil a opravy té kanechal."

Mlýnář Tojlech měl mlýn najatý od pardubického panství a platil k něho 36 kop grošů pillebně. Měl též povinnost mlýn opravovat i star na Labi stavěti. Toho však nečinil a mlýn krusl tak, že se po dvě léta v něm nemlelo.

Konečně byl opraven nákladem vrchnosti a v sobotu před sv. Martinem r. 1567 prodán Jakubovi Sloveckému.

K tohoto mlýna byla vedena voda troubami do lázní, od roku 1568 i do třeloučské vodárny. -

Mimo tento mlýn stál též mlýn na naší straně Labe - na pravém břehu.

O něm je kpráva v kápisě krále Jiřího ze dne 30. 11. roku 1463.

V dobách císaře Maxmiliána nebyl již mlyn v rukou panských. Byl již na Jaroslava z Pernštýna prodán mlynářů Pěpánovi. Štěpěj jej prodal po památce obětování P. Marie léta 1572

„v těch monech a právech, jakž od starodávna byly“ se vším příslušenstvím mlynářů Mikulášovi za 740 kop misí. —

Poddanosti
poddaných.

Ze kápisů v urbářích platili majitelé usedlosti vedle „ouroku“, to je gruntovního poplatku, který odváděli dvakrát v roce, o sv. Jiří a sv. Havle, též „oukol“, to je náhradní poplatek na posekání luk a svázení obilí. Platil se rovněž o sv. Jiří a sv. Havle.

Peněžité dávky placeny v kopách grošů, denárech a haléřích českých.

Poději byly dávky odváděny v groších měseckých, což činilo asi polovinu.

Městečko Přebouč platilo na příklad
vedle svých ouroků, robot omých, žen-
ných a stepic - i ourok ze mlýna
výrovského: v sv. jiu 3 kopy 46 grošů
českých (= 7 kop 31 grošů míšenských),
v sv. Hlave 3 kopy 46 1/2 gr. českých.

Ourok
ze mlýna
výrovského.

Rychta
Břehy.

K urbáře z roku 1563 je patná, že
pandubické panství bylo rozděleno
na 23 rychty. Jednou z těchto rychtel
byla i „Rychta Brzeska.“ K ní patřily:
Břehy, Semín, Poprč, Karavice,
Habřina Klč, Kohenice a Mělce -
celkem 7 obcí.

Ze kápisů v urbářích zjistíme
jména lidí osedlých, rozlohy jejich
pokemků a výši ouroku, odváděné-
ho vrchnosti.

Ze urbáře z r. 1563 měly Břehy ^{+1 (mlýnár)} 16 lidí
osedlých, kteří platili ouroku sv. jirského 8
kop 46 grošů 2 1/2 denárů, sv. havelského 8 kop
54 groše 3 denáry; suma stepic: 6.

Břehy -
ourok
z. 1563.

Břechny
r. 1563.

Urbář panství v roku 1563 :

„Pyckta Břestka. Wes Břechny.“

- Elias platí o sv. Jiří s 1 čtvrtě 6 grošů (praš.),
o sv. Havle loliček.
- Petr Kačírek s $\frac{1}{2}$ lánu a 1 čtvrtě každého
ouroku 22 grošů.
- Vondra Křin s $\frac{1}{2}$ lánu 16 grošů.
- Jan Janebaček s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě a s louky
21 grošů.
- Waněk Krejčík s $1\frac{1}{2}$ lánu a 1 čtvrtě
50 grošů 2 denary.
- Adam Hylan každého ouroku 26 grošů.
- Jiřka Mršlík s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě a kus 18 $\frac{1}{2}$ gr.
- Jan Jerbera s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě každého ouroku
18 grošů.
- Waněk Křičera s $\frac{1}{2}$ čtvrtě 2 $\frac{1}{2}$ gr.
- Martin Cibulka s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě 15 $\frac{1}{2}$ gr.
- Jiřka Mejedlej s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě a $\frac{1}{2}$ jirva
louky 22 $\frac{1}{2}$ gr.
- Jiřka Polěhal s $3\frac{1}{2}$ čtvrtě, každého, 21 gr.

Wondra Janebáčeků s 2 $\frac{1}{2}$ čtvrtě a rychlákově

15 $\frac{1}{2}$ gr. - slepice 2.

Waněk Krejčí s louky a s 3 $\frac{1}{2}$ jiter klučeníny-

každého 6 gr.

slepice 3 $\frac{1}{2}$.

Martin Novosad s 2 $\frac{1}{2}$ každého uroku 15 gr.

Waněk Křemář s 2 $\frac{1}{2}$ čtvrtě každého uroku 18 $\frac{1}{2}$ gr.

Hyš s kvěmy každého uroku 1/2 kopy,

" s měštitě každého uroku 1 groš.

Martin mlýnář platí každého uroku 3 kopy,

Hyš s mlýna, který na nový slupník udělal,

12 $\frac{1}{2}$ gr.,

" s 15 jiter klučeníny pod sluhou proti mlýnu, každého 15 gr.,

" s louky od Malouše, každého 1/2 gr.,

" s 2 $\frac{1}{2}$ jiter kopaniny nad bahny, každého 3 gr.

Čalud sousedé platí uroku s mostu
Přeloučského jednou v rok o nr. Hlavle 8 grošů,

Mlýnsko
u mostu.

Hyš kovář platí podruzi uroku s mostu
Přeloučského o nr. Hlavle po 1/2 groši."

("Úkol" u mostu znamenal tu mlýnsko.)

císař Maximilián II. zemřel v Řecké dne
 12. října 1576. Byl jediný v Habsburku, který
 dobře rozuměl česky. Co něm ujal se vlády
 Rudolf II. jeho syn ~~Matyáš II~~ Rudolf II.
 1576-1611. Roku 1580 potvrdil Pílsouci privilegia,
 daná jí císařem Maximiliánem ve věci
 pivovaru, vodárny a koupě mlýna ve
 Týrově.

Břechny
 n. 1588.

Slav obce
dle urbáře panství n. 1588.

„Rychta Břežská. Wes Břechny 1588.

Matěj Perzkora s 1 otvle, o sv. Jiří 6 grošů,
 o sv. Havle 6 grošů,
 sěv s kusu místa při obci
 1 groš,

Václav Slovnyce s 1/2 lánu každého ouvo-
 ku 22 grošů,

Václav Brůša s 1/2 lánu 16 grošů,
 Jan Lafář s 1/2 lánu a louky 21 grošů,

Václav Šlička s $1\frac{1}{2}$ lánů a $\frac{1}{2}$ čtvrtě 39 gr. 2 den.
 Adam Hylar každého uroku 26 grošů.
 Václav Vašek s 3 čtvrtě a kus 18 $\frac{1}{2}$ grošů.
 Šimon Kolář s 3 čtvrtě 18 grošů.
 Jiřík Moshowsky s $\frac{1}{2}$ čtvrtě, každého, 3 groše.
 Mikeš Mymbra s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě, každého, 15 $\frac{1}{2}$ gr.
 Jiří Nejedlý s 3 čtvrtě a 1 jitra louky, každého,
 22 $\frac{1}{2}$ grošů.

lév s 2 jiter 1 provance kopaniny 3 groše,
 lév s 3 jiter od Krčmáře 3 groše,
 lév od Křejníka na porostlinu 1 groš,
 lév od Lafářovského n porostliny $\frac{1}{2}$ groše,
 lév od Kolařovského n porostliny $\frac{1}{2}$ groše.

Jan Bahnecký s $3\frac{1}{2}$ čtvrtě každého uroku 21 gr.
 Vavřinec Lukeš s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě od rychtářovského,
 každého uroku 15 $\frac{1}{2}$ gr.

Adam Janebáček s louky a | — stepice 2. }
 $3\frac{1}{2}$ jitra klučeniny, každého
 uroku 6 grošů, stepice 4.

Martin Kucera s $2\frac{1}{2}$ čtvrtě, každého 15 grošů.
 Vaněk Krčmář s 3 čtvrtě, každého 18 $\frac{1}{2}$ gr.,
 lév s krčmý, každého 30 grošů,

lív s měšičkě, každěho 1 groš.
 Kdud rousedě plati ovoků s mostu přelouč-
 ského jednou v rok o nr. Havel 8 grošů,
 lív obyděště plati podruzi s mostu přelouč-
 ského ovoků jednou v rok o nr. Havel po ½ gr.

Běchy: Suma lidí osedlých 16,

suma ovoků nr. jirského 5 kop 23 gr. 6 den,

suma ovoků nr. havelského 5 " 31 " 6 " ,

suma slepic : 6.

† le vsi je křemá vejsadní.

Mimo touř ves leče Reka Labe. —

Suma " † celé rychtě osedlých : 80,
 povinnosti ovoků nr. jirského : 47 kop 18 gr. 5 ½ den,
 rychty ovoků nr. havelského : 47 kop 25 gr. 5 ½ den,
 n. 1588. suma slepic : 42 ½. " —

Urbár, ne kterého jsou opsána tato
 data v usedlicích ve Běhách, byl sepi-
 sván na panství od roku 1582. Práce
 přerušena velkým morem - dokončena
 lepve roku 1588. —

U jednotlivých usedlíků nejsou uváděna domovní čísla. Tehdy ještě neexistovala - byla zavedena kolem roku 1770.

Domovní
čísla.

Povinnost platit clo u přeloučského mostu byla susedům naší obce vyměřena na úhrnnou sumu na celý rok.

Mýto
u mostu.

Pro cizí občany byly stanoveny dle urbáře u. roku 1588 následující poplatky:

" Při městě Přelouči se bere clo u mostu labského úmí křísohem, ke forman, který veze náklad se 6 koňmi, ten každý má dáti u vozu i u koni po 2 groších, formané hradečtí, kteří piva vevou, ty u vozu, u piva i u koni kolikrátkolivěk vevou, dáti musejí po 1 groš.

jiní lidé, kteří vevou cokolivěk s 4 nebo 3 mi, každý má dáti 1 groš.

jiní každý má dáti 2 denáry, pěší každý má dáti 1 denár. " -

U urbáři se uvádějí " lesové přeloučtí a kivaností. U lesích přeloučských jsou

Hospodářství
v lesích.

2. hajni v Konešic.

Užív se ročně 5 kop grošů českých.

V lesích živanských jsou 2 hajni, jeden v Čelovic, druhý ve Živanic.

Užív se 12 kop grošů českých.

Hajinají se palučiny, choboty, okraje rybníků. Někdy se prodává tráva a užív se 4 kopy grošů. Kdyby někdo v hajinosti v pasek toho roku dřív nevyšel, platil myšlný ospr.

(Ospr, od slova sypati, znamenal suché obilí; v tomto případě obilní „oukrok“, dárku.)

Cisář Rudolf II. byl nucen pro divšou chorobu vzdáti se roku 1611 vlády, ale pardubické panství zůstalo i nadále v jeho majetku. Keč ne na dlouho. Keč mřel následujícího roku a dědicem trůnu stal se jeho bratr Matyáš.

Cisář Rudolf II. byl poslední český král, který trvale sídlil v Praze.

+ Rudolfa II.

20. I. 1612.

Rudolf II. "vyzdvihl" Píelouč na město.

Do této doby byla "městečkem."

Cisari Matyáš přelovil sídlo své vlády do Vídně. Jeho panování bylo velmi neutěšené. Nechtěl státi k jeho vládě stoupala a k těmto neshodám družily se i rozpory náboženské. Přes neshody se šlechtou podařilo se přece bezdětnému Matyášovi získati ji, že umřela jeho bratrance Ferdinandu (II.) na krále českého.

Matyáš
1612-1619.

Na vlády Matyášovy hlásil se k pardubickému panství Karel z Lichtenšteina, jenž asi půjčil Rudolfu II. peníze a Matyášovi pomohl ke koruně české.

Matyáš, umřevaje nároky Karla z Lichtenšteina, udělil mu lénem roku 1613 knížectví Opavské, načež se Karel z Lichtenšteina náhl práv k pardubickému panství.

V době, kdy poměry spěly k hrůzám války třicetileté, bylo ve Břehách dle nápisu, který nachoval /

Usedlíci
v Břehách
r. 1617.

Urbář k roku 1617 —

16 následujících lidí osedlých:

Václav Nebřeba,
Martin Bahenec,
Malý Macháček,
Václav Mršník,
Jiří Kolbala,
Pavel Nejedlý,
Vavřinec Lukeš,
Martin Krčera,

Vojtěch Košťál,
Vavřinec Rysej,
Jan Ujec,
Šimon Kolář,
Jan Hlašek,
Václav Bahenecký,
Havel Svědich,
Václav Toneš,

Suma ouroků v. jirského: 5 kop 23 gr. 6 den.,

suma ouroků v. havelského: 5 " 31 " 6 " .

Přisedlé platí ouroků k mostu přeloučského
ho jednou v roce o vr. Hlavle 8 grošů, podku-
ni jednou v roce o vr. Hlavle po 1/2 groši.

Suma stepic: 6.

Hněna vejsadní: 1.

Fridrich
Falcký
r. 1619.

Co Matyášově smrti zvolili si Če-
chové „křimního krále“ Fridricha Falckého,
který k němu příjmu připojil i zboží

pardubické. Správcem je hejtmán Břeněk
jeřovský. Tento hejtmán byl pro věrnost, na-
chovávanou Fridrichovi, zbaven roku 1620
místa a pondějí císařskou komisí odsouzen
ke krátké dvou třetin svého statku.

Na jeho místo dosazen horlivý kato-
lik Kaspar Celler z Rosenthalu, bývalý
hejtmán kolínský.

Co bilvě na Bílé hoře dne 8. 11. 1620 Bílá hora
uprchl zbabělý král z Čech a nemí pone- 8. 11. 1620.
chal svému osudu.

Ferdinand II. opanoval nemí a přikro- Válka
čil k pokrestání Čechů. 30 letá.

Císařské vojsko dalo se do loupení a plun-
drování nemě, lid mučen, ošebračován
a násilně obracen na víru katolickou.

Pardubický hejtmán Celler z Rosenthalu Proti-
kačab prováděl přísnou protireformaci, tak- reformace.
že z mánek obcí čelní osadníci opouštěli
pro víru usedlosti, - „zběhli“ - a stáhli Exulanti.
do vyhnání. Lámomejně se víře v ná-
vrát nakopávali často peníze do nemě.

Poklad
u Týrova. Dne 25. července 1910 nalezený poklad
zlatých a stříbrných mincí ze 17. století
na mlýnských posevcích u Týrova je
smutná na ně vzpomínka. —

Cardubické panství přešlo po útlku
Fridericha Falckého ze země do rukou cí-
saře Ferdinanda II.

Koušelim přeloučským nastaly r. 1629
starosti o potvrzení městských privilegií
císařem, leč na jejich vydobývání bylo
třeba značné sumy peněz.

Půjčka
výrovského
mlýnáře
Přelouč.
(r. 1629.)

Protože pokladna města byla polo-
prázdna, vypůjčili si 100 kop míšenských
od výrovského mlýnáře Václava Rokosa.

Curkmistr a koušelé slíbili splatiti
tento dluh při sv. Havle roku 1631.

Do téhož data měl mlýnář Rokos
výrovský mlýn od Přelouče majat.

Hdyby jej po této době dále majal,
snal se mu půjčené peníze na místě
majmu.

Nov.

V letech 1630 a 1632 řádil u nás

mor a nastala taková bída, že lid hladem umíral. Pro všeobecnou nouzi, požáry a příchody vojska nemohl poddaný lid platit kontribuce. Chudší lidé prodávali za mouky své pokrmky.

Roku 1637 nastoupil po Ferdinandu II. Ferdinand III. jeho syn Ferdinand III. 1637-1657.

Na něho vnikli do Čech Švédové. V jejich vojsku bylo mnoho českých exulantů.

U prvních rejtářů švédských v krajině pardubické byl český emigrant-plukovník hrabě Kdeněk z Hodic.

Švédové kděli se v našem kraji asi 13 dní. Dne 17. října 1645 napálili hrad na Kunětické hoře.

Vojska švédská i císařská vymáhala na obyvatelstvu obilí, seno, slámu a odírala i uprchlíky z obcí o movitý majetek.

Válka třicetiletá byla skončena mírem westfálským 24. října 1648. Konec války 30ti leté.

Válkou zničena celná stavení - i celé

vesnice v ní navždy zanikly. Cole zpuso-
šena. Stav země byl žalostný. Počet oby-
vatel poklesl asi na třetinu, to jest asi
na 800.000 hlav. Dostavil se i hořký host-
mor.

Břehy
po válce
30ti letě.

Obec Břehy vyšla ze třicetileté války
celkem dobře. Je namalováno, že ze 16
gruntů byly jen dva spálené a pusté.

Mlýn ve Týrově byl rovněž zpusošen,
znovu zbudován byl roku 1650.

Paké oba mlýny přeloučské byly
v letech 1641-1648 úplně zničeny.

Ustedlíci
ve Břehách
roku 1651.

Na tři roky po ukončení třicetileté
války byli ve Břehách tiž usedlíci :

Urbář v roku 1651:

„Rychta Břežská. Ues Břežny.“

Václav Jiřinský,

Jan Svatoň,

Václav Todička,

Jan Racek ze 3 čtvrtí a kusů, každého

Časel Kučera,

Václav Kordě,

Jan Racek,

uroku 18 1/2 groše.

Jan Olabal,

Martin Kallan,

Jan Bernant,

Čarel Nejedlej,

Martin Kriviek,

Čarel Chlapek,

Kačlar Tichej,

Jakub Kopáč,

Jan Kriviek,

sousedé,

podruzi.

Suma lidí osedlých : 16.

Suma uroku v. jirského 10 kop 49 groši 5 den.,

suma uroku v. havelského 11 " 3 " 5 " .

(Vyměřeno v groších mlševských.)

Suma slepic : 6.

Krěma vejsadní 1. " —

Co válce třicetileté usnesl se sněm, Berni aby sečteno bylo obyvatelstvo a jeho ma-
role. jesek k účelům berním.

Berniční úředníci sestavova-
li tak kvantou „berní roli.“

Obec Břehy měla podle berní
role celkové výměry 622 strychy.

Leopold I. Leopold I., druhorozený syn a nástup-
1657-1705. ce Ferdinanda III., byl původně určen
k stavu duchovnímu. Měl náklonnost
k míru a pokoji, ale těměř celé panov-
vání byl nucen vésti válku.

Den jeho korunovace - 28. srpen 1658 -
byl i v Cardubicích velmi hlučně osla-
ven. Cardubická obec dala osobám, do-
stavivším se na výpravu kámeckého
hejtmána do Cardubič, „kuřk vína
a piva pro budoucí památku a uctě-
ní.“

Mor
1679.

Na vlády Leopoldovy vypukl v Če-
chách mor. Při nedostatku zdravotní-
ckých opatření šířila se nákaza rych-
le po našich krajích a řádila v ne-
mi po celý rok.

Cožel obětí moru činil v tomto
roce ve farnosti přeloučské 54. Větši-
nou umíraly děti. V říjnu zemřelo 18,
v listopadu 32, v prosinci 4 osad-
níci.

Přeloučský hřbitov, zrušený ve 13. století kol chrámu sv. Jakuba, nyní již nestál. Proto městská rada kúpila roku 1680 hřbitov nový na východní straně města při silnici k Cardubicům.

Nový
hřbitov
1680.

O dva roky později přikročeno ke stavbě kostela na sv. Coli. Stavba dokončena roku 1684.

Neutěšený stav lidu poddaného, který nastal po třicetileté válce, na Leopolda I. se ještě zhoršil. Královští hejtmani na hrobních statech stali se týrnateli selského lidu. Kruť si počínali i vrchnostenská správcí a ostatní úředníci. Ujařmený lid se na českých panstvích bouřil a bylo vzpoury stahováno se jako mráčna nad českou zemí.

Robota
a poddan-
ství na Leo-
polda I.

Selská povstání byla kruť potlačována pomocí vojska.

Částečnou úlevu lidu poddanému přinesl císařský mandát, vydaný

Či^{sa}řský mandát dne 28. čer^{ve}na r. 1680 na ká^mku v Car-
mandát dubicích. Omezoval robotu a přinesl
r. 1680. na čas i úlevu v placení daní.

Leč brzy necitelní vrchnostenská
úředníci obcházeli Leopoldův man-
dát a ukládali lidu opět robotu a
břemena v dřívější míře.

Pronásledo-
vání pro víru.

V ohledu náboženském prováděla
katolická reformace své dílo dřívěj-
ším způsobem, neboť císař Leopold
považoval kacířství za kločin proti
státu.

Čelní obyvatelé sice přijali na o-
ko víru katolickou, potají se však
scházeli k nekatolickým bohosluž-
bám. Duchovní správa byla si vě-
doma, že mnoho lidí přestoupilo na
víru jenom povrchně, proto žala se
víru utvरोvali častými misemi,
křesťe v čase velikonočním.

Každý byl nucen jíti ke zpovědi

a k přijímání a na doklad o vykonané pobožnosti musil se vykázat cedulkou. Krajští hejtmani sestavovali dle těchto cedulek seznamy osob, které vedly život „neřádný“ a křovědi se neúčastnily.

V seznamu osob, které se ke křovědi nedostavily a který sestavil roku 1671 přeloučský fardů Jiří F. Hlatassich, jsou uvedeni v obce Břehů tyto občane: Seznam
osob, které
vedly „neřádný“
život
r. 1671.

Václav Vejrovský, mlynář se ženou,
Kateřina Čiřšová,
Cavel, syn Hošákův,
Dorota, podruhyňně Hylánková,
Lída, děvka Hašáková,
Dorota, děvka Krémářova,
Andřej, pastýř;
celkem 8 osob. —

Roku 1677 uvádí přeloučský fardů Petr Karel Karásek ve zprávě konsistoři pražské o přeloučském kostele, že počet Famici
ve Břehách
r. 1677.

duší k přijímání schopných je ve Břehů 77.

Celá farnost přeloučská čítala r. 1677
702 duše k přijímání schopné:

Čelouč 414, Břehy 77, Lohenice 33,
Mokošín 28, Jančovice 27, Kosašice 23,
Beněšovice 24, Křohla 51 a Študly 25.

Semnam
r. r. 1694.

Roku 1694 uvádí přeloučský farář
Jan Kristián Müller v semnamu osob,
které se ke Břehům nedostavily ke sro-
vědi a přijímání:

Jan Maškiv, volák,
Dorota Kašáčka, děvečka,
Mandelina, křemářka,
Lidmila, chůva,
Mandelina, děvečka,
Mandelina Hermanová,
Jan Michalec,
Kateřina, děvečka jeho,
Dorota, volačka jeho,
Dorota, kovářka, - celkem 10 osob.

jméno
Michalec
r. 1694.

Protože se tu již uvádí jméno Michalec,
kte soudili, že rod Michalcův je dnešního

číslo 1. je v obci k rodů nejstarších. 16.11.19

V seznamu osob, sestaveném roku 1694, seznam
uvedeni ke Břehů: (Pestavil přeloučský fa- n. n. 1694.
rář Adam Aug. Synecius.)

Jan Čapek,
Drota, jeho manželka,
Jan, čeledín,
Václav Častvík. -

Roku 1701 byli kapsáni ke Břehů: Seznam
(Pestavil farář týž.) n. n. 1701.
Šavel Kašák. -

Dlouholetými válkami byla státní Pronájem
pokladna vyčerpána. Proto se Leopold panství.
korhodl roku 1705 pronajmouti pardubické
panství hraběti Františku Karlu Čeho-
kovskému na Konopišti.

V letech 1710-1719 měl je pronajato
hrabě Salburg.

Nástupcem Leopoldovým stal se jeho syn

Josef I.

1705-1711.

Josef I.

Krušá
kima
r. 1709.

Ž roku 1709 je kamenná krušá
kima. Tuhé mrazy trvaly od 6. ledna
do 17. února. V panství lesích pardub-
lických zahynulo mrazem na 600 jele-
ní a srnců a více než 200 kusů černé
kvěře.

Mor

r. 1710-1715.

V letech 1710-1715 šířil se po naší ke-
mi mor. Ž máření císařova konaly se
bohoslužby a společné prosby na odvrá-
cení morové hlihy.

Karel VI.

1711-40.

Nástupci Leopoldovi Karlu VI. (1711-40)
podali nástupcové města Čelouče
stížnost na poměry, jež je na pan-
ství těžké a prosili „nejponíženiěji, pod-
daně a poslušně jeho císařskou a krá-
lovskou katolickou milost“ o její
příznivé vyřízení.

Pelice obsahuje řadu odstaveč,
nás se týká bod sedmý, v němž se
píše:

Mlýn
ve Týnově.

„Město naše jako majitel

mlýna výrovského platí do důchodu panství pardubického 15 kop 2 gr. mlš.

K mlýnu tomu potřebujeme na mlýnské potřeby všelike dříví. Ale poněvadž nemáme vlastních lesů, prosíme, aby vzhledem ke každoročnímu platu mlýnskému bylo nám v blízkých panských a šivanských lesů každoročně poskytnuto dříví, jako bylo nám podle starobylého způsobu dáváno na pivovary a vodárnu. -

Dne 14. října 1729 zúčastnili se česní poulníci v meloučské farnosti slavnosti vabřečení sv. Jana Nepomuckého v Praze. -

Vabře-
čení
sv. Jana.

V nekatoliky bylo v této době nakládáno kruč. Na přechovávání nekatolických kanculů, konání kacířských schůzek a rozšiřování kacířských knih byly vyhlášeny přísné kresty, i kládla hrdla.

Doba
„temna.“

Byla to tak zvaná doba temna.

Jesuita
A. Koniáš
v Čeloučci. Na den 4. června 1738 ohlásil svůj pú-
chod do Čelouče jesuitským kanalem a
ničitel vřácniých českých knih páter
Antonín Koniáš a konal tu misie
po dobu 14 dní.

Císař Karel VI. stal se leprve ke konci
svého života poněkud snášenlivějším ve
věcech náboženských.

Kemřel 20. října 1740.

Marie
Terezie
1740-1780.
Války. Co něm nastoupila jeho dcera Marie
Terezie, provdaná na Štěpána Lotvinského.
Hned na počátku své vlády byla nucena
vésti válku s pruským králem Fridri-
chem II. a Karlem Albertem, kurfiřtem
bavorským. Pruský král činil si nárok
na měkká knížectví ve Slezsku. Prusové
vnikli do Čech a obradili Kálabi. Nejbliž-
ší bojště k těmto válkám bylo u Chokusic
na Čáslavsku. Vojska rakouská a prus-
ká stánila se tu dne 17. května r. 1742.
Bitva skončena ve prospěch Prusů. Hřmí-
ní děl bylo slyšeti i v naší obci.

Za válek rakousko-pruských o Plesko procházel našim krajem vojsko obou válčících stran a navleklo sem různé nemoci (úplavici), které se šířily mezi obyvatelstvem.

Úrodnost klesla, daně, obchod a řemeslničtví - následky
města válkou poklesla, polní hospodářství války.
kleslo, neboť úroda na polích vojsky
ničena, dobytek drancován.

Klí poměry zhoršily ještě trvalé deště a
neúroda v letech 1766-1767.

Bída

Nastala bída. Chudí lidé, nemohoucí
si koupiti obilí, svářeli lebedu, šlůvk a
jinou trávu, jedli mláto a v mlýnech
mlýnského a ohrub pekli chléb.

1766-67.

K hladu začínali se lidé učiti jísti
cizokemské hlíny, jež Prusové přinesli do Čech.

Lid je zval „branibory“, z čehož časem
vznikl název brambory.

Bída poddaného lidu donutila spolu-
vládce Marie Terenzie - Josefa II., aby se
odebral do Čech a hledal prostředky

Josef II. ke zmírnění nouze. Dne 10. října r. 1771
v Pardubicích měškal i v Pardubicích a jednal tu na
r. 1771. kámen s panstvem hejtmánem dlouho

Rozdělení
obilí. Co svým odjezdu poslal na kdejší panství
větší množství uherského obilí k rozdělení
mezi chudinu.

Šeprve však hojně žně v letech 1772 a 1773
kažehvaly hlad, následek to neúrody a
několikatelé války.

Práce a poddanství však tísnily lid
dále. Na některých panstvích byl útlak
vrchnostenských úředníků tak krutý,
že se poddaný lid bouřil. Povstávaly sel-
ské rebelie, tak vznikla roku 1775 „sel-
ská vojna.“

Selské
rebelie
r. 1775.

I na pardubický kámen láhly násu-
py lidu selského v panství pardubické-
ho, kraje chrudimského a vysokomýtské-
ho. Vrchnostenská úředníci pardubičtí
před vzbouřeným lidem včas uprchli a
zanechali svému ondu jen kámenického písaře.

Sedláci unikli do kámku, rozháneli spisy a zničili nábytek. Na písaři nchladili si však káhu jen křísobem křtoovním:

Polili ho inkoustem a posypali posypátkem.

Čáud se spojené proudy selského lidu valily ke Praze. Nové příloky se s nimi slévaly. Hradecký proud vedl inteligentní mladý sedlák z obce Pondnice Malý Chvojka, „selský císař“ kvaní.

Vypouky potlačeny vojskem, sedláci rozehnáni, „Chlumce“ / Cidlinou kvavě potěeni. Leč tato povstání měla přece úspěch, neboť vyčkčila vydání „robotního patentu“, jímž robotu podstatně snížena. —

Robotní
patent
z. 1775.

Do třicetileté války byla robotu namnoze nepatrná. Na Cardubicku asi dvě třetiny obcí neměly robotu žádně.

Robotu
a obec
Břehy.

Ve třicetileté válce, hlavně však po ní, kačaly vrchnosti na měkterých panstvích robotu zvyšovali, ať se tato stala

časem mellom lidu poddaného a príčinou
selstrijch bouů.

Na Pardubicku se snaha zvyšovati ro-
botu dostavila poněkud později, kolem
roku 1680.

Ještě roku 1651 byly na pardubickém
panství 53 obce bez roboty, s robotou 85.

Ke kopíně v urbářích je patřeno, že obec
Břežky neměla do roku 1680 roboty žádné,
neboť tu není nikde zapisována.

Robota
v rychtě
Břežky
r. 1680.

Do tohoto roku nebylo roboty téměř ve-
le rychtě břežské, neboť v všech sedmi
obci rychty činila dohromady jen 39½
dní roboty přesně na celý rok.

Všecky obce však již odváděly dávku
peněžitou, tak zvaný „urok“. Platil se
dvakrát do roka.

Vlády vydávaly robotní patenty, ji-
mž roboty upravovaly. Tak patent
z roku 1680, podepsaný císařem Leopoldem
v Pardubicích, patenty z r. 1738, 1770, 1773
upravovaly robotu až na 3 dny polání

roboty v hřdnu.

Takto upravenou novou robotu předepsali na Cardubičku všem obcím bez rozdílu, ať dříve robotu měly, či neměly.

Přiznali zde však předpis na nejvýše 2 dny roboty poříční-dvou ať štyřspřemně- někde na 1 den, v menších usedlosti na 2 dny roboty pěší v hřdnu.

Uváženou okolou pana lesního rady ve v. ině. Františka Blyhlika z Cardubie, který obělavě pořídil pisaleli této pamětní knihy výpisy z urbářů v naší obci, můžeme se dočísti, jaká roboty byla předpisována jednotlivým usedlákům v obci Břehů v různých dobách. Ze těchto kopií zjistíme jména tehdejších sousedů a výměru jejich polí, lesů a luk, udanou v korcích a větelích.

Vidíme, kdo byl sedlákem s robotou poříční, kdo chalupníkem s robotou pěší.

Ve výkaze z r. 1743 najdeme již ⁴dvě dosud v obci existující jména: Michalec, a Mušlík, Somáček a Štěpánek.

1743: Vorschreibungsbuch der xiv		
(Předpisová kniha		
Brücher		
Dorf		
Přírodné udání		
mýneka:		
korce	velele	
ganz- und halbe Bauern:		
Jakob Štěpánek	50	2
Mates Kašák	36	2
Georg Kojlíšek	30	2
Jakob Kmoniček	17	3
Václav Jondásek	30	2
Martin Urban	25	1
Johan Růžička	28	3
Jakob Michálek	26	-
Jakob Herman	35	-
Jakob Místík	33	2
Václav Slavánek	16	2
Mates Formánek	28	2
<u>Chalupníci:</u>		
Barbolynej Slavánek	8	1
Mates Vodička	3	1
Johan Vodička	2	2
Václav Glabal	-	-
Georg Šarnek	-	-

leistenden Naturalrobot.
 roboty.)
 gericht.
 Brüche.

Posud vykonávají roboty (tydně):

		celosedláte potamí	polosedláte	chalupník pěší
lesa (povraze)	luk (korce)			
(celo- a polo-sedláci :				
	8	2		
	10	2		
	4	2		
	7		1	
	7	2		
	10	2		
$\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$		1	
	11	2		
	8	2		
	13	2		
	5		1	
2	16	2		
	(3) 2			2
	3			2
	1			2
	-			2
	-			2

Jak již dříve uvedeno, do roku 1770 neměly grunty čísel.

Ještě v urbáři k r. 1770 označovali proto grunty i jmény dřívějších jich majitelů k roku 1713, kdy se začal budovat pro stát porumkovský katastr.

V urbářích bez letopočtů, ale v jejich sumářích je uveden rok 1774, připojili již čísla popisná.

Popisná
čísla ve
Břehách
roku 1770.

Nebyla-li od té doby v obci Břehách popisná čísla přeměněna, mohou si dnešní majitelé usedlostí snadno zjistit, kdo hospodařil v jejich číslu roku 1770 (1774) a zpět v roce 1713.

V roce 1770 měly Břehy 31 popisných čísel. Bylo 12 usedlostí rolnických, 3 chalupníci, 11 domkářů, obecni panderna, pastouška, kovárna, pauska hospoda a mlýn ve Týnově, který patřil městu Čelouci. Šedý měl číslo 31.

Urbář k roku 1770 (1774).

Domovní Numerus	Vlastníci roku 1713	Vlastníci roku 1770.
24.	Jan Morávek	Jan Křížek s kůrma
22.	Jan Bašák	Josef Uřel s kůrma
20.	Martin Kojlíšek	Jiří Kojlíšek s kůrma
16.	Martin Šlašek	Jan Horina s volna
14.	Daniel Křížek	Václav Tomášek s volna
13.	Martin Šlabej ?	Jan Tomášek s volna
12.	Tomáš Heřman	Jan Říčníčka s volna
1.	Jiří Křížek	Jakub Michálec s volna
27.	Jiří Tomášek	Jan Tomášek s kůrma
26.	Kavínek Měšník	Jiří Měšník s kůrma

Wes Buxehy.

roli kovic	věk	musím, nast- vítat, poro- stlin etc. kovic	věk	lačného fir	plati ročně poplatku hl. kv. den.	roby ma ročně dm
55 lív - a	2	23	2	15	3. 3. 2.	104
36 lív - a	3	33	-	15	2. 1. 2.	104
35 lív - a	1	16	-	7	1. 22. 5.	104
17 čhv - a	3	17	-	11	1. 12. 2.	52
22 lív - a	2	22	-	16	1. 38. -	104
30 lív - a	3	12	-	15	1. 16. 2.	104
19 čhv - a	-	19	-	9	2. 41. 27/16	52
27 lív - a	2 1/2	17	-	16	1. 36. 5.	104
40 lív - a	1	19	-	15	1. 42. 4.	104
31 lív - a	1	22	-	21	1. 15. -	104

70.

Urbář z roku 1770 (1774).

Domovní Numerus.	Vlastníci roku 1713	Vlastníci roku 1770.
21.	Jan Harvanek	mařena Harvanka s volna
15.	Matěj Novák lesí 2/3 korce	Václav Heřman s kůrma
28.	<u>Chalupníci.</u> Vojtěch Pelina	Václav Harvanek
17.	Václav Vodička	Václav Vodička
10.	Mikoláš Krůček	Jiří Křemenák
	<u>Gomkaři.</u>	
9.	Vojtěch Habal	Václav Diviš
2.	Samuel Tulipánek	Jan Samuel
30.	⊕ (zakoupený)	Josef Hašek
29.	⊕ (")	Jiří Pelina
4.	⊕ (")	Václav Heřman
5.	⊕ (")	Josef Cernohorský
6.	⊕ (")	Jiří Heřman
7.	⊕ (")	Matěj Heřman
18.	⊕ (")	Stanislav Kančík
19.		Obecní panderna
8.		Obecní pastouška

Utes Buxehy. (Pokračování)

roli konec věr		pustin pashvístab, kroshtiv etc konec věr.		loučnicko fir	plati kočně popalku xl. kr. den.	roboty má kočně dni
16	2	16	2	10	1. 16. 2.	
čtyř-	a	úřad	úřad	úřad		52
27	1	28	2	23	2. 44. 2.	
úřad	a	dvou	úřad	úřad		104
10	3	5	2		- . 32. 4.	
úřad		roboty				úřad 102
4	2	1	-	4	- . 14. - .	úřad 66
3		1	2	3	- . 56. - .	úřad 56
						úřad 12
						úřad 12
						" 12
						" 12
						" 12
						" 12
						" 12
						" 12
						" 12
						-
						-

Urbář k r. 1770 (1774) - Ves Břekhy. (Pokračování.)

Domovní Numerus	Vlastníci roku 1713	Vlastníci roku 1770		ma robní roční
23.		Josef Würlh	stojí na selském gruntě pod Nr. 22	-
25.		Jiří Městik	dle Nr. 26.	-
31.		Mlejní k městu přináležející	Čelouši	-
11.		Čanská hospoda		-
3.		Čanská kovárna		-

Obec užívá sadem ležících porostlin
7 kopců, platí urb. povinnosti 18 krejcarů 4 den.

Připojeno „Obvlastní připamatování“,
asi 20 stran, 32 bodů, různé předpisy a po-
znamky.

Codepsán: Leopold hrabě v Kolovrat,
komory dvorské president.

Robotní K 1. lednu 1777 byla - asi dohodou -
abolice robole na Sardubicku zrušena a pře-
v. 1777. měněna na roční plat peněžní, a
to podle výměr pozemků, přiměřně

14 krejcarů a 1 měřice, odstupňováno dle
hodnoty pokemků. Tento roční plat na-
řizován „robotní běžící povinnost.“

Následuje výpis z knihy aboliční,
to je z knihy o křížení roboty. Z tohoto
výpisu je patrné, kolik činila u kterého
hospodáře ve Břehách roční peněžita
částka jako náhrada za křížení ro-
botu.

Břehy,
výpis
z knihy
aboliční.

Knihy: Dominikal-Grundbuch
robotní abolice, křížení roboty a převedení
na roční poplatek 1. 1777.
Břehy.

Čís. domu	jméno	Roboty polařní měř.		Misto roboty roční měř.	částka pen.
1.	Jakub Michalec	104		26	14 ³ / ₄
2.	Jan Lamek		12	3	11 ³ / ₄
3.	Josef Lehohn	- nanská kovárna			-
4.	Václav Šleiman		12	3	-
5.	Josef Černošský		52	3	-
6.	Jiří Šleiman		52	3	-

Břehy: kniha o mušeri roby 1/1. 1777. (Pokračování.)

číslo domu.	jméno	roby kolární	roby pěsí	místo roby rodny ml.	roby dárky kn.
7.	Males Heřman		12	3	-
8.	Častouška		-	-	-
9.	Václav Diviš		12	3	14 1/4
10.	Jiří Křemenák		56	4	49
11.	Josef Fink	xakoupená	fan. hospoda	2	45
12.	Jan Růžička	52		20	38 1/2
13.	Jan Tomášek	104		22	13 1/2
14.	Václav Tomášek	104		23	23
15.	Václ. Harvanek	104		38	4
16.	Kateřina Blotinin	52		17	2 3/4
17.	Václav Kodíčka		104	7	59 1/4
18.	Michael Morávek		52	3	-
19.	Obecní parderna		-	-	-
20.	Jiří Vojtěšek	104		25	34 1/2
21.	Josef Harvanek	52		23	38
22.	Josef Würlh	104		39	10 3/4
23.	Křiměnek k číslu 22.			-	-
24.	Jan Křížek	104		53	41 1/2
25.	Křiměnek k č. 26.			-	-
26.	Georg Mršlík	104		38	8 3/4
27.	Jan Tomášek Marš	104		38	1/4
28.	Václ. Harvanek		104	8	54 1/2
29.	Georg Šelina		52	3	-

Břehy, kniha o křížení roboty 1/1. 1777. (Pokračování.)

číslo domu	jméno	roboty polační	roboty pěší	místo roboty kořní ml.	roboty dřevní kv.
30.	Josef Hošek		52	3	-
31.	Franz. Klier	-	-	panská forlovna	19 1/2
32.	Mlýn městu Přebouči		palůci	-	-
33.	Výměnek k č. 24.		-	-	-
	Obec	-	-	-	-

Summa roboty polační 1092 dní,

pěší 572 " ,

poplatků každoročně 419 mlátých 9 kv.

To byly poplatky pro panství, „běžící robotní povinnost.“

Vedle nich platili usedlíci naší obce ještě daň státní, která byla vypočítána podle pan-
ského srovnání asi v roce 1775.

Břehy,
státní
daň r. 1777.

Pro obec Břehy byla vypočtena takto:

Vypočet daně státní roku 1777.

číslo domu	jméno	ml.	kv.
1.	Jakob Michalec	25	27
2.	Jan Lamek	-	13 3/4

Břehy. Výpočet daně státní r. 1777. (Cokračování.)

Číslo domu	Jméno	ml.	kr.
9.	Václav Giviš		17 ³ / ₄
10.	Jiří Křemenák	2	12
12.	Jan Růžička	16	29 ¹ / ₄
13.	Jan Tomášek	20	40
14.	Václav Tomášek	22	13
15.	Václav Harvanek	39	47 ¹ / ₄
16.	Calh. Horinin	15	39
17.	Václav Vodička	5	58
20.	Jiří Vojlišek	24	39 ³ / ₄
21.	Jiří Harvanek	22	26 ¹ / ₄
22.	Josef Utěš	41	1
24.	Jan Křížek	58	19
26.	Georg Mušlík	39	43 ¹ / ₂
27.	Jan Tomášek	39	29 ¹ / ₄
28.	Václ. Harvanek	7	4
	Obec	6	28 ¹ / ₄
	Summa:	388	8
<p>Poznámka pisatele kroniky: Kdyby se chtělo přepočítavati na naši současnou měnu (K a h), musilo by se násobiti asi číslem 50. (rok 1940.)</p>			